

REKREÁCIÓS, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 538

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 450
Félévre — — 240
Negyedévre — — 130
Egy hónapra — — 45
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 2 lei

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 12 ct
Egy szám — 1 ct

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 60. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Ijár 17. — 1923. május 3. Csütörtök

Az antiszemitizmus lélektana

Irta dr. Nachum Goldmann

Az antiszemitizmus lényegét megismerni csak úgy lehet, ha összefüggéseiben nézzük. Tudni kell, hogy szerves résznek ágazott ki a mai forradalmi epochából és a kulturát eldöntő nagy küzdelem színteréjébe került. Minden forradalmi korszakban két párt harcol a győzelemért: az, amely a múlthoz tapad és az, amely az új felé tör. A reakció pedig leghatásosabb kifejezést és legkiméletlenebb fegyvert is mindenütt éppen az antiszemitizmusban talál. Az antiszemitizmus első és végső oka a reakció.

A diaszpóra zsidóságának helyzetét legjobban az jellemzi, hogy mindig és mindenütt eltántorítatlannal a haladással tart. Nem dicséretképpen mondom ezt, mert nagyon kétséges, hogy ilyen egyoldalú állásfoglalás egészséges-e és szociológiai tekintetben hasznos-e a népnek. De tény, hogy cserébe a haladáshoz kötjük. Ez a szenvedélyes előretörés pedig abban találja magyarázatát, hogy mindenütt elnyomott és üldözött kisebbség vagyunk. Az elnyomott érdeke a haladás, mert csak a viszonyok és életformák megváltoztatásától remélhet megváltást és felszabadulást. Azért gyűlöl minket a reakció. És ahol engesztelhetlenül öre megy a reakció és a haladás, ahol ez a két ellenséges tendencia azért akarja egymást legyűzni, mert a történelem nagy világviágok küszöbén áll, ott vad és engesztelhetlen harcot kezd mi ellenünk is a reakció.

Három kérdés futi a mai harcokat: a nemzeti, a szociális és a kultur-kérdés. A tizenkilencedik században a nacionalizmus volt a haladás legfontosabb faktora, ma ellenben a reakciónak alkotó eleme. Mint minden történelmi gondolatot, ezt is túlzásba és egyoldalúságba vitte a fejlődés, sőt veszedelmes elvadulásba is. Eredetében szellemi postulat volt a nemzeti gondolat, a szabadság és a nemzeti fejlődés iránt való sóvárgás kifejezése. Az utolsó században politikai, imperialisztikus és szociális tendenciává torzult. Életünk legreakciósabb faktora lett. Felidézte a világháborút és ellenzi még most is a békességet. Most készül az utolsó ugrásra. Az egész világot akarja zsákmányolni. Még a torkába harap, hogy elpusztítsa.

A szociális kérdés is szítja a szenvedélyeket reakciók és haladók között és itt is tapasztalhatjuk, hogy a szociál-reakciók radikális antiszemita. A szocializmus reakciói két táborra oszlanak: az egyikben a nagytőke egy része található, a másikban az egész kispolgárság, az úgynevezett középosztály. Céltalan mondom, hogy a nagytőke egy része és nem az egész tart a reakcióval, mert a nagytőke nem elvből reakciós. A mai kapitalizmus korszakában haladó elemekből áll a nagytőke. Marxnak egyik legnépszerűbb gondolata, hogy éppen a legfejlettebb nagytőke fogja elősegíteni az új gazdasági formára való átcsoportulást. A nagytőke csak ott reakciós, ahol már jóllakott, ahol megelégszik a meglévővel és megelégszik történelmi funkciójáról. Feltétlenül reakciós azonban a nem-zsidó kispolgár, aki maradéktalanul képviseli a régi rendszert, amelyet a nagytőke mindjobban eltaps. Ezek a társadalmi csoportok szükségszerűen reakciósok, mert a régi reakciós gazdasági intézményekből élnek a régi formák között.

A tulajdonképeni szociális harc tehát inkább ellenük irányul, mint a kapitalizmus ellen. A gyáriparos sokkal könnyebben egyezkedik a munkással, mint a kispolgárral, mert a gyáriparos is, a munkás is a haladás irányában szervezett gazdasági formát képvisel. De a kispolgár a gazdasági élet régi formáiból él és ezért konstatalható, hogy mindenütt, ahol antiszemitizmus van, legtipikusabb hiva éppen a középosztály. A kis szatócs, a kézműves, a kis háztulajdonos legalább kilencven százalékat adja az antiszemitizmus harcosai-

nak, csak azért, mert a zsidó, aki az új gazdasági formák ösztönös előharcosa, akaratlanul is megbolygatja sorait, sokakat ki is szorít belőlük és megnehezíti az életért való küzdelmüket.

Az a sokféle hangzatot, vad, hogy a háborun legtöbbet a zsidó nyert, hogy leginkább a zsidó gazdagodott meg, semmi más, mint kifejezése annak a szociológiai faktumnak, amely a reakciós gazdasági formák képviselőit az antiszemitizmus táborába tereli.

És ugyanez a szituáció jellemzi a kulturális kérdést is. Ez a mai kor nemcsak a nacionalis és szociális problémákat fogja elintézni, de a kultúra problémáit is. Militarizmus, vagy pacifizmus, imperializmus, vagy népszövetség, monarchizmus, vagy köztársaság, autokrácia, vagy demokrácia, tradíció, vagy szabadság, ettől a kortól várja a megoldást.

Kiterjesztették az ostromállapotot Kolozsvárra

Szigorítások a gyűlésekre, gyülekezésekre. A közrend védelme

(Kolozsvár, május 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hatodik hadtest parancsnoka holnap román-magyar nyelven hirdetményt tesz közzé. A hirdetmény — amely az ostromállapot kiterjesztéséről intézkedik — szövegét így hangzik:

A VI. Hadtestparancsnokságtól
4. számú rendeletet

Mi, N. Petela hadosztályparancsnok, a VI. hadtest parancsnoka, tekintve a magas 853—921 számú királyi dekrétumot, amelyben az iránt létezik intézkedés, hogy az ostromállapot a magyar, a csehszlovák és Polonia határára, egy-egy 30—50 kms zónára érvényes, továbbá tekintve a 131—923 magas királyi dekrétumot, amely kimondja, hogy az ostromállapot a nyugati határon a következő vonalig kitér:

Sighetul-Marmatiei, Dej, Apahida, Aiud, Feldioara-Razboieni, Teius, Alba-Julia, Petroreni, mindezek, mint bezáró pontok a közbiztonság és az országvédelem érdekében, valamint a közrend biztosítása céljából is a 6. t. c. (ostromállapot) értelmében

Németország utolsó jóvátételi ajánlata

Ma adják át az új német jegyzéket a szövetségeseknek és a semlegeseknek. Harmincmilliárd arany márkát hajlandó fizetni Németország

(Berlin, május 2. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A baloldali közvélemény és bizonyos angol körök nyomása alatt a német kormány elszánta végre magát az utolsó lépésre: Franciaország visszautasító magatartása ellenére is újabb jegyzéket küld a szövetségeseknek, amelyben pontosan körvonalazza, mennyit képes és hajlandó fizetni jóvátételi kötelezettség címén. A jegyzéket valószínűleg ma nyújtják át nemcsak a szövetségeseknek, de a semlegeseknek és a pápának is. Francia körökben azt állítják, hogy

Anglia már jóelőre ismerte az új német jegyzék tartalmát.

Angol hivatalos körök ma kategórikusan megcáfolták, hogy a berlini angol nagykövet vagy más szövetséges nagykövetek ismernék a jegyzék szövegét, sőt tárgyaltak is ez ügyben Cuno kancellárral.

A német jóvátételi jegyzéket a szociáldemokraták intervenciója után ma éjjel elkészítették. A jegyzék megállapítja, hogy Németország fizetőképessége a Ruhr-vidék megszállása következtében csökkent.

A kártérítés összegét 30 milliárd arany márkában ajánlja fel.

Ezen összegből 20 milliárd nemzetközi kölcsönből lesz fedezendő és azonnal fizetendő, 10 milliárd

És minde kérdésekben a haladó törekvés oldalán áll a zsidóság, sokszor vezetőket is a zsidóság ad e mozgalmaknak és ezért támadják azokat, akik a régi, reakciós gondolatot védik. Meg nem hibázó, erős ösztön vezet ebben a harcában a reakciót. Tudja, hogy ha guzba köti a zsidót, akkor az új formák leghévesebb harcát gyűri le. És mert a haladás harcosai között éppen mi zsidók vagyunk a leggyengébbek és a legkényebben sebezhetők, hát legelőször ellenünk támad. Meg kell ezt értenie a zsidóságnak, mert csak úgy érthetjük meg, hogy az ellenünk való harc nem véletlenség, hanem történelmi következetesség. És ha felismerjük az ellenünk támadó áramlatban a történelmi momentumot, akkor rátalálunk majd az igazi összefüggésekre és megtaláljuk magunkban az erőt is, amellyel megvédhetjük magunkat.

Cluj város területén eltiltatik:

- a) Barmely gyűlés megtartása a helyi hadtestparancsnokság engedélye nélkül,
- b) barmely gyülekezés, amely négy személynél többet toboroz,
- c) barmely törekvés, amely a közrend veszélyeztetését célozza,
- d) barmely javak (állami vagy magán) rongálása, vagy akár a rongálási szándék is.

Az ezen intézkedések elleni kihágások a katonai, vagy polgári hatóságok által lesznek megállapítva.

Az ellenvetők katonai bíróságok útján lesznek elítelve, alkalmazva számukra a 93—111. törvényeket és 167—227. törvényeket, a polgári és büntető törvénykönyv szerint.

Ezen rendelet életbelépés a kifüggesztése pillanatától egész terjedelmében.

Kelt Cluj, a VI. hadtestparancsnokságnál, 1923 május 2.

Grl. Petela s. s.
hadosztályparancsnok,
a VI. hadtest parancsnoka.

A nemzetközi kölcsönöket törvénnyel garantálnák és garanciául Németország egész közzgazdaságát felajánlja.

Ezenkívül Németország hajlandó Franciaország biztonságára szerződést kötni, amely szerint biztosítja valamennyi rajnamenti állam sérthetlenségét 99 évi időtartamra, amely időn belül valamennyi vitás kérdés nemzetközi döntőbírótság elé kerülne.

A „Gazetta Popolo” szerint Franciaország érzi, hogy Anglia teljes támogatásban fogja részesíteni Németországot, ha javaslatai összhangzanak az angol elvekkel.

Ebben az esetben Anglia valószínűleg kilépne semlegességéből és erős nyomást gyakorolna Franciaországra.

A párisi lapok már jóelőre bizalmatlanok az új német jegyzékkel szemben. A „Tems” szerint

1648

izletti

1648

Maria 6

NAL

éce

A

x-ban.

tás, gyors
1542

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

1513

Aradi irás a zsidó szivről

Az órák és az óregok. Emlékezés Reb Eizigra. A reb és a báró. Egy hatalmas aradi család

Cuno rosszul számít, ha azt hiszi, hogy jegyzékével kellemtelen helyzetbe fogja hozni a francia kormányt, mert a jegyzék könnyen éppen az ellenkező hatást idézheti elő. Cuno megbukhat, azonban Angliát semmiesetre sem fogja Németország oldalára állítani. A „Daily Telegraph” aggályával szemben kijelenti a „Temps”, hogy Németország összeomlása nem Franciaországot fogja magával rántani, mint az angol lap írja, hanem Angliát, amely szemet és kockázatot szállít neki. Németország hiába számít Franciaország szíriai hajaira, — folytatja a „Temps” — mert ha ott a törökök valóban fenyegetnék a franciákat, ezt csak Törökország keserülne meg.

Franciaország hajlandó tárgyalni

Berlin, május 2. A német jegyzéket ma éjszaka továbbították táviratokban a külföldi német nagykövetekhez, akik a délelőtti folyamán nyújtják át Londonban, Párisban, Rómában, Bruzselében, Tokióban és Washingtonban, mert az okirat a szövetséges és társult hatalmak kormányaihoz van címezve. A jegyzék hiteles szövegét a sajtó is ma délelőtti kapja meg.

A francia hírlapírókat a Quai d'Orsay tájékoztatták a politikai helyzetről. Eszerint a francia kormány hajlandó megfontolni a német javaslatokat. Még jelentősebb az a hivatalos kijelentés, hogy a megszállott területek passzív rezisztenciája nem tartja vissza Franciaországot, hogy a német javaslatokat komolyan fontolóra vegye. A külügyminisztérium politikai osztályának vezetője kijelentette, hogy a kormány nem lesz kicsinyes. Mindent attól függ, felismerhető-e a jóindulat a német javaslatban.

.....

Diszgyűlés a távozó Glasner Móse tiszteletére. Ma, csütörtökön délután hat órakor a Zsidó Nemzeti Szövetség diszgyűlést tart. A gyűlés egyetlen tárgya a Palesztinába induló Glasner Móse nyugalmazott főbábitól való búcsúvétel. A szövetség erre az alkalmra meghívta az összes kolozsvári zsidó testületek vezetőit. A diszgyűlésen — amelyt a Redutban tartanak meg — minden érdeklődő megjelölhet.

Masaryk felesége súlyos beteg. Prágából jelentik: Masaryk köztársasági elnök feleségét szélütés érte. Állapota súlyos.

Legelőcsöbbsen fest, tisztít az

UNIO

gőzmosógár

Cluj, C. Reg. Ferd. 133

1888

Csodatevők

(Két legenda)

1. A mágus

Élt Prágában egy zsidó ember, Becalei Löw, akinek magas természetért és nagy tudásáért a nagy rabbi Löw nevet adták. A rabbi művészetekben és a tudományban nagyon járatos volt, különösen pedig a kabbalában. Ezzel a tudományával agyagból alakokat formált vagy kimetszette fából és az emberi figurák, mint az igazi emberek, mindent elvégeztek, amit rájuk bízott. Rabbi Löw egyszer agyagból formált ki magának egy szolgát, szájába helyezte a Sem-et (mágikus jel) és ezzel életet adott neki. A szolga egész héten át elvégezte a házban a legdurvább munkákat; fát vágott és vizet hordott. Szombaton azonban pihennie kellett, ezért a rabbi ilyenkor kivette szájából a Sem-et, ami elvette életét, mielőtt a pihenés napja beköszöntött volna. Egyszer azonban a rabbi megfedkezett róla és ekkor bekövetkezett a nagy szerencsétlenség. A varázsszolga tombolni kezdett, ledöntött házakat, sziklákat hajigált, tövestől kitépett fákat, szörnyen dühöngött az utcákon. Sietve tudósították erről a rabbit. De nagy volt az ijedsége, mert a szombat már beköszöntött és mivel akkor tiltva van munkát végezni, miként szüntesse meg a varázst? Szerencsére a legrégebb prágai zsinagógában még nem köszöntötték a szombatot és mivel mindenki ez után igazodott, volt idő rá, hogy a megvadult szolga szájából kivége a Sem-et. A mester hazasietett, kitépte a gölem szájából a varázsjelét, amitől az agyagbáb

összeomlott és teljesen szétzúzódott. A rabbi ezután óvakodott a veszedelmes szolgát újból életre szólítani.

A nagy rabbi Löwvel történt meg, hogy amikor Rudolf császár és asztrológusa Tycho de Brahe meglátogatta őt egyszerű házában, a rabbi a hrszini királyi palotát varázsolta le a zsidó utcába. A császár módfelett elcsodálkozott ezen, arannyal és kitüntetésekkel ajándékozta meg a bűvészt. Egyszer a császárnak különös gondolata támadt, a patriarchákat és Jakób fiait akarta látni és arra kérte Löw rabbit, idézze őket sírjukból. Rabbi Löw beleegyezett, megígérte a császárnak, hogy eléje varázsolja az ősatyákat, azt kötötte ki csupán, akármit lásson, nem fog nevetni. Megállapították a szellemidézés napját és idejét. A kasszély egy elkülönített termében történt a szellemidézés. Az ősatyák egymásután vonultak el előttük és a császár rendkívül csodálkozott az ősidők embereinek hatalmas természetén és erején. Amikor azonban a gyorslábú Naftáli a rozskalászok és a lenhajtások felett ellebegett, a császár nem tudta tovább türtöztetni magát és nevetni kezdett. Ebben a pillanatban a jelenség eltűnt és a terem boltozata beomlott. Maga alá temette volna a császárt és kíséretét, ha rabbi Löw egy varázsszóval meg nem állítja a leomló boltíveket. Monda szerint még ma is látható a leomlott boltozat az egyik teremben, amelyet azonban sohasem nyitnak ki.

2. Isten korbácsa

Bouillon Gottfried, a keresztes lovagok vezére nemcsak a szaracénok ellensége volt, a zsi-

orgonaszíján boldogan hangzik a vendéget fogadó kérés köszönése. Mert az ítéletet a jóságos akarat megváltoztatta: kallódás helyett, talpig embereket és igen jó, derék, becsületes zsidó embereket nevelnek itten. Került ki már közülük ügyvéd, gazdagodott meg már kereskedő, kik derék emlékezősél tartják a testvériséget ezekkel a kis árvákkal a bőven segítik őket. És Arad társadalmának színjava Leopold Zsigmond, Adler Andor, Deutsch Andor, Keppich Jakab dr. és mások mind a maguk ügyének tekintik az árvaházat, Erdély és Bácság legzsebb zsidó intézményét.

A fali hirdetményben az első pártfogók: Bársony Endréné, Braun Gusztávné, Brückner Sándorné, Élas Árminné, Grünwald Samanó, Havas Sándorné, Kornis Ödönné, Kurtág Mihályné, Leopold Zsigmondné, Löbl Gyuláné, báró Neumann Adolf, báró Neumann Alfrédné, báró Neumann Károlyné, Weiszberger Lajosné. Az első pártfogók listája azóta falszaporodott. Nemes a verseny, az aradi hölgyek egymást akarják felülmúlni: ki tethet többet. De hadd jegyezzük fel itt Winternitz Jenőné nevét, ki valamivel teljesebb tette ezt a jóságot. A zsidó nő figyelmessége ez, ő adja a pénteki estét, a szombat köszöntését a zsidó árváknak: kalácsot a gyertyácska mellé, izes vacsorát a „Lecho dajdi” után.

A tizenhat árva sorsát ritka agilitással, pártatlan jósággal: Halpern Miksa intézi. Nehéz teher az ő főgondnoki címe, de ahogyan teljesíti az a lelkes, derék zsidó: példaadásul hadd jegyezzük fel itten mindannyiuk számára.

Meghatva búcsúzunk el a kis árváktól, Rákai Miksa bankigazgató a kalászunk. Megkérdezzük tőle:

— Mibe kerül a hiűközségnek az árvaház fenntartása?

— Még ne kérdezzé, még nem vagyunk készen — hangzik a válasz.

És már ott is vagyunk egy pompás épület előtt. A „Szeretetház” az. Még 1861-ben épült, előbb zsidó kórház volt, egy éve alakították át óregok számára. Ott, az árvaházban az élet számára készülnek, itt már nehéz életversok számadása zárult. Két férfi, öt nő öreg napjairól gondoskodik itt a zsidó jóság. Pickler Sándor a gondnok: az ő érdeme az a szelid nyugalom, mely itt az óregok életét könnyűvé, békessé teszi. Az ő figyelmessége, hogy az óregok otthon találják, ott-hont, mely megfelel nevének: a szeretet háza ez.

Az óregok otthona az aradi zsidóság harmadik nagy intézménye. Spitzer Izrael és Ignác,

dóké is. Amikor hadával Palesztina elé vonult, eljutott abba a városba, amelyben Rasi élt. Gottfried hallotta, hogy Rasi ismeri az emberi sorsot és látja a jövőndöt. Meg akart győződni erről a képességéről, koldusnak öltözött, alázatosan és meghajolva lépett át küszöbén. De alig egy pillanat múlva felállott a rabbi és eléje ment.

— Légy üdvöz Isten korbácsa, hatalmas elnyomó! — így szólott Rasi és háromszor meghajolt. Gottfried csodálkozva, szótlanul állott előtte, a rabbi azonban így folytatta:

— Miért rejted magad ebbe a ruhába? Hivatalod, amellyel felruházott a seregek ura, feyvegetően ül az arcodon. Mi hozott ide uram?

— Mivel tudod, ki vagyok és tervemet is ismered, azt is tudnod kell, mi fog velem történni. Azért vagyok itt, hogy megkérdezzem: győzni fogok vagy elbukom a küzdelemben?

— Uram, — válaszolta Rasi, — sokat kívánsz egy porból való embertől. Nem Isten akarata, hogy az ember felfedje a fátlyot, amely elrejtja a jövőt, de adj néhány pillanatot, hogy gondolkozzam, talán a Mindentudónak kedvére lesz, hogy a választ ajkamra helyezze.

És ekkor Rasi taliszával betakarta arcát, napkelet felé fordult és csöndes ájtatosságban imádkozott. Azután emelkedett hangon szólott:

Haljad herceg, amit Zebaot általam hirdet neked: Háromszor megvered ellenségeidet és elűződ őket és Jeruzsálem királyának fognak nevezni. De viszály fog kitörni fegyvertársaid között, ellenségeid újból gyülekeznek és neked menekülnöd kell. Akkor visszatérsz országodba. Nem

Haas Józsa, Nanetta és Béla alapítása. Pompás emeletes épület, gyönyörű kerttel s olyan belső berendezéssel, mely bármelyik nagy szanatórium díszére válnék. Bruckner Sándor, most pedig Weisz Miksa gondossága tette az öregek házáat otthonná, nehéz és értékes életet megérdemelt jutalmává. Mert az élet jutalma ez az otthon, mely kenyérrel, ápolással, többlettel nyújt: az öregség, békés derűjét, az étellel való kibékülés nyugalmát.

Három zsidó intézmény: három sziget. Künn zúghat a vihar, rombolhat a gyűlölet, ezt a három épületet a legerősebb alapra, a szeretetre építették fel.

De számunkra több ez a három aradi zsidó intézmény áldozatkészégnél, karitatív kötelességteljesítésnél. Tudjuk, hogy mily bőkezűséggel

áldoz Arad zsidó polgármága ezekre az intézményekre. De a zsidó etika úgy magyarázza: esetek, szegények számára nem a magunkból adunk, amikor adunk, de az Isten jussakat, az övéket adjuk. Am szimbólum ez a három intézmény: az öregek megbecsülésével a zsidó multunkat becsüljük meg s amikor az árvákat az élet számára készítik elő: a zsidó jövőt alapozzák.

És ezért e hármás látogatás után már nem is érdekeltek a számok, a jótékonykodás költségvetésének adatai. A számok ridegek s szív nélküliek. Ez a három intézmény azonban a multat és a jövőt fogja hatalmas ívbe öszse, melynek hajlása alatt új életre elevenedett, egységes akaratban és szándékban zsidó multat becsülő és zsidó jövőre felkészült aradi zsidóság. (sz. b.)

szinre vonult és felkérte a diákokat, hogy vonuljanak el. Eliat őrnagy felhívására a diákcsoport békésen szétszórt.

Katonaság szállta meg az egyetemet

A késő esti órákban a katonai hatóságok az egyetem főbejáratára kifüggesztették a lapunk más helyén közölt ostromállapot-rendeletet. Egyszermind a központi egyetem épületét katonai és rendőri őrzéssel szállták meg.

Bethlen és Kállay Párisban

Magyarország kéri, hogy az antani mondjon le általános zálogjogáról

(Páris, május 2. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Bethlen magyar miniszterelnök és Kállay pénzügyminiszter kedden reggel Párisba érkeztek, hogy az antanthatalmakkal a magyar jóvátétel ügyéről tárgyaljanak. A francia sajtó behatóan foglalkozik a magyar kormány képviselőinek párisi utjával. A „Matin” a következőket írja:

Bethlen és Kállay azért jöttek Párisba, hogy a jóvátételi bizottság előtt Magyarország ügyét képviseljék, mert a bizottság legközelebb meg fogja állapítani a Magyarország által fizetendő jóvátételi összeget. Bethlen miniszterelnök ki akarja fejteni, hogy Magyarország nem akar kibújni kötelezettségei alól, de az ország pénzügyi helyzete olyan, hogy nagyobb összeg megfizetésének kötelezettsége esetén Magyarország csődbe jutna.

A magyar delegátusok tegnap délután megbeszélést folytattak De La Croix elnökkel, valamint a jóvátételi bizottság belga és angol tagjaival. A magyar sajtó kedvezően ítéli meg, hogy Poincaré és Millerand a magyar kiküldötteket már a megérkezésük utáni napon sietnek fogadni. Bethlen és Kállay ma délelőtt 11 órakor Poincaréval, délután négykor Barthouval tanácskoztak, öt órakor pedig Millerand elnökkel tették tiszteletüket. Bethlen miniszterelnök vasárnap valószínűleg Londonba utazik, ahol Curzon lord fogja fogadni, mint a távollévő Bonar Law helyettese.

A „Pesti Napló” párisi értesülése szerint Magyarország arra fogja kérni a jóvátételi bizottságot, hogy

az antantállamok mondjanak le a békeszerződésekben biztosított magyarországi általános zálogjogokról,

hogy ezáltal Magyarországnak módjában legyen külföldi kölcsönöket felvenni. Két kölcsön lebonyolítása áll előtérben. Az egyik rövidlejáratú kölcsön, amelyet a kisebb sürgős állami kötelezettségekre akarnak fordítani, a másik hosszulejáratú nagyobb kölcsön, az ország közzgazdaságának újjászervezésére és a magyar korona stabilizálására szolgál. A lap értesülése szerint a párisi diplomáciai köröknek az a véleményük, hogy a jóvátételi bizottság eleget fog tenni Bethlen kérésének. Quai d'Orsay még nem foglalt ugyan állást a magyar kívánságokkal szemben, de ez érthető, mert a franciák szövetségeseikkel akarják a magyar jóvátétel ügyét elintézni.

— Rendőri hírek. Cole Péter cigányprimástól elloptak egy aranyórát és láncot. — Reich Lóránt brétfői lakos villájából 15 ezer lejt érő ruhaneműt loptak el. — A városi Téglai Részvénytársaság téglagyárából 30 ezer lejt érő anyagot loptak el. A tőstest Bardócz Gábor fuvaros személyében letartóztatták. — Magyaros Gyula kereskedőtől a sporttelepen ellopták az aranyórát és a láncát. — Néhány hónappal ezelőtt özv. Szabó Jánosné tízezer lejt érő ruhaneműt adott bizományba Gál Miklósnak. Gálné többszöri felszólításra sem akarta a ruhákért járó összeget kifizetni. Avval védekezett, hogy a ruhákat ellopták és az árát nem tudja kifizetni. Szabóné teljelenést tett a rendőrségen, ahol Sternberg detektívet bízták meg a nyomozással. Sternberg kiderítette, hogy Gálné védekezése nem felel meg a valóságnak. Az ügyet áttette az ügyészségre.

Aki sékelt fizet, jelét adja annak, hogy nemzeti otthont akar Palesztinában a zsidóságnak. Aki a sékelfizetést megtagadja, a zsidó nemzeti otthont jogát vitatja el.

Bojkott alatt az egyetem

A román diákok senkit nem engednek be az egyetemre. Kedden több zsidó egyetemi hallgatót inzultáltak. Péntekig szünetelnek az előadások. Az egyetemi tanács holnap esti ülése

(Kolozsvár, május 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári egyetem román diákjainak mozgalma május elsejével ismét új fázishoz jutott. Az eddigi passzív rezisztenciát újra erőszakoskodások váltották fel és kedden ismét súlyos verekedések színhelyére volt az egyetem. Jelentette az Uj Kelet, hogy az egyetem rektora a rendőrséggel karöltve megakadályozta a „Petru Maior” szombat estére hirdetett gyűlést. Az elmaradt gyűlést hétfőn este tartotta meg a diákság. A jasi delegátusok indítványára elhatározták, hogy míg a Bukarestbe küldött kolozsvári diáklelegáció visszaérkezik, nem vesznek részt az egyetemi előadásokon

egyszersmind megakadályozzák, hogy bárki is belépjen a tantermekbe.

Kedden reggel a zsidó diákság a rektor egyenes felhívására, aki megígérte, hogy biztosítja a rendet, megjelent az egyetem épülete előtt. A központi egyetemnek, amelyben tudvalevőleg a jogi, bölcsészeti és természettudományi fakultás van elhelyezve, minden kapuját diákság állta el és tudomására hozta a román és zsidó hallgatóknak a diákság határozatát, mire az előadásokra várakozó diákcsoport szétszórt.

Az orvosi fakultáson az anatómiai intézet bejárata előtt román diákok várták a zsidó medikusokat és távozásra szólították fel őket. Papillan tanár erre azonnal bezűntette az előadását.

Súlyos incidensek a belgyógyászati klinikán

Ugyanekkor megjelentek a negyedéves zsidó orvostanhallgatók a belgyógyászati órán. A klinika előadóteremben körülbelül száz, botokkal felszerelt román diák — nagyjából százötven éves jogász —

győztes hadsereg élén, két harcossal érkezett ebbe a városba.

— Hallgass vesztéskoró holló! torkolt rá a herceg. — Tudd meg, ha mindez meg is történik, amit átkozott nyelved ígér, de csak egy emberrel és több kísér vissza a városba, akkor kitépem hazug nyelvedet.

Ezzel elment.

Rási jóslatai azonban beteljesedtek. Buillon Gottfried háromszor győzött és Jeruzsálem királya lett. A viszálykodó keresztesséket azonban legyőzték a törökök és Buillonnak menekülnie kellett. Seregének maradványait elpusztította a pestis és amikor Gottfried ahhoz a városba érkezett, amelyben Rási lakott, három embere volt egész seregéből. Amikor megpillantotta a várost, eszébe jutott Rási jóslata és így szólott kísérőjéhez:

— Néhány évvel ezelőtt egy zsidó itt megjövendölte a sorsomat. Bár minden bekövetkezett, én mégis három emberem maradt és ő azt mondta, csak ketten lesznek. Ezért történjen velem, amivel akkor megfenyegtettem.

Eközben a város kapujához érkeztek. Még ki se mondta az utolsó szavakat, amikor a kapuról leomlott egy kő és a három ember közül, aki Gottfried seregéből megmaradt, egyet halálra sújtott. Megrendülve ébredt rá a herceg, hogy Isten keze intett feléje. És miként Rási megjósolta, két emberrel tért be a városba.

Ettől kezdve a herceg nem üldözte többé a zsidókat.

várakozott a zsidó hallgatókra és a körülbelül tizenöt tagból álló zsidó diákcsoportot kiutasította az előadóteremből.

A zsidó diákok visszafordultak és távozni készültek. Az előlállók minden incidens nélkül kijutottak a klinika kapuján. Egy nagyobb román diákcsoport azonban utját állta egy éppen távozni készülő negyedéves zsidó orvostanhallgatónak.

— Te vagy az a nagy zsidó? — kérdezték.

— Nem vagyok nagy zsidó, de zsidó vagyok, — felelte a diák.

Erre a feleletre a diákcsoport rátámadt, leteperték a földre és ütlegelni kezdték. Klinikai tanáregedek és gyakornokok teljes passzivitással néztek az inzultust.

Ezután a többi zsidó diákra támadtak, akik közül kettőt tetteg is bántalmaztak.

Az incidensek után a diákok teljesen kiüritették a klinika kertjét és az összes kapukat elállították. A jelenlévő román diákokkal kötelezvényt írtattak alá, amelyben szolidaritást vállaltak és kijelentik, hogy további intézkedésig az előadásokat bojkottálják.

Az egyetemi tanács még kedd este összeült és elhatározta, hogy az egyetemet péntek reggelig bezárja.

A zsidó diákok a rektornál

Ma délelőtt már egyetlen fakultáson sem volt előadás. Délelőtt folyamán a zsidó diákok delegációja felkereste Jacobovici rektort, akinek jelentést tettek a történetekről és sürgős orvoslást kértek.

A zsidó diákküldöttség előadta, hogy a rektor egyenes felszólításán és megnyugtató kijelentésére jelentek meg az előadásokra. Megtörtént mégis, hogy a negyedéves belgyógyászati klinikán bottal felszerelt jogászok, akiknek a klinikán semmi dolguk sincs, zsidó medikusokat inzultáltak. A delegáció ezután kérdést intézett a rektorhoz, milyen eszközökkel szándékozik az egyetemi tanács az előadások nyugodt menetét biztosítani.

Jacobovici rektor válaszában kijelentette, hogy már értesült a keddi verekedésekről, arról is, hogy a belgyógyászati klinikán verekedő diákok jórésze jogász volt. Megindítja a vizsgálatot. Az egyetemi ügyekben az orvoskari tanártestület ma délután, az egyetem tanácsa pedig holnap este tart ülést. Az üléseken az exmatrikulálások revíziója, a verekedésekben lefolytatott vizsgálat és az egyetem további sorsa kerül tárgyalás alá.

— Az egyetemen — mondotta a rektor — minden körülmények között helyreállítjuk a rendet. Pénteken újra megkezdjük az előadásokat és gondoskodom arról, hogy mindkét tábor békésen részvehessen az előadásokon. Csak a legvégső esetben nyulunk az előadások újabb felfüggesztéséhez.

Ujabb tüntetések

Kedd este nagyszámú román diákcsoport járta be a várost és antiszemita dalokat énekelt. A tüntetés a késő esti órákban ért véget. Rendzavarás sehohsem történt.

Szerda délután fél ötre hívott össze gyűlést az orvoskari tanártestület. Erre az alkalomra többszáz főnyi román diák gyűlt össze az egyetem főbejárata előtt, hogy bevárja a tanártestület határozatát. A diákok az egyetem lépcsőin félkör alakban helyezkedtek el, a gyűlésre érkező tanárokat hangos orációkba részesítették. A tüntetés híreire Eliat őrnagy nagyobb katonai készűtséggel a hely-

Megkezdődött az új parlamenti ülészek

Megoldották a kormányválságot? Brătianu nem fogadta Schina védőt

(Bukarest, május 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap megkezdődött az új parlamenti ülészek. A mai minisztertanács a közigazgatási reformokkal foglalkozott, majd a miniszteriumok reorganizálásának ügyét tárgyalta.

A kamara tegnapi ülését Orleans elnök nyitotta meg, azonban határozatképtelenség miatt az ülést azonnal el isnapolták. A szenátus ülését Ferechide elnökölt. A kormányt Vaitoianu, Florescu, Bana és Mardarescu miniszterek képviselték.

Ghibanescu szenátor Dragalina és Frapozescu tábornokok özvégynének ügyét teszi zóvá, akik ellen a földosztásnál jogtalanságot követtek el. Mardarescu tábornok hadügyminiszter ígéretet tesz a panasz orvoslására.

Lambra kéri Marghineanu tábornok ismertetés ügyében bejelentett interpellációjára a hársnap kitűzését. Az ülés ezzel véget ért. Az „Adeverul” értesítés szerint a parlament legelőbb tíz gyűlést tart ebben az ülészekben, mely június elsején véget ér.

Megoldották a kormányválságot?

Az „Adeverul” jelentése szerint Brătianu senel tegnap a Marzescu és Vaitoianu között elmerült ismeretes konfliktus elsimításán fáradozott. E célból kihallgatásra rendelte Marzescut, aki kifejtette, hogy a kormány megalakulása óta sohasem bántotta meg egyetlen miniszterársát sem, viszont Vaitoianu belügyminiszter az utóbbi hetekben koncentrált támadást folytat ellene és állandó támadásban részesíti politikai és személyes barátait. Emiatt — mondotta Marzescu — a helyzetem lehetetlenné vált és lemondásomat kénytelen vagyok fentartani.

Brătianu miniszterelnök és a kihallgatásnál jelenlévő pénzügyminiszter és külügyminiszter ígéretet Marzescut merev álláspontjától eltéríteni, érték, hogy vegye tekintetbe a kormány nehéz

helyzetét. A miniszterelnök ugyan elismerte Marzescu panaszának jogosultságát, de megemlítette, nem szabad annyira kiélesíteni és hangosítani, hogy a nyilvánosság és tudomást vegyen róla.

Marzescu után Vaitoianu került kihallgatásra. Vaitoianu kijelentette, hogy azokat az adminisztratív intézkedéseket, amelyek miatt Marzescu panaszokdát, a körülmények parancsolták. Az intézkedéseknek nem volt politikai jellegük és nem volt célja senkít sem megbántani vele. Ha a miniszterelnök azonban úgy véli, a kormány érdeke, hogy más félbe ha a belügyminiszteri társát, úgy ő kész minden pillanatban visszavonulni.

A miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy nem akarja Vaitoianu távozását. Szükséges volna azonban a béke érdekében, hogy a belügyminiszter a sérelmezett rendeletek közül egyenéhányat megváltoztasson, vagy teljesen hatályon kívül helyezzen.

Marzescu újból meghívást kapott a miniszterelnökhöz, hogy a konfliktus elsimításának módzatairól tárgyaljanak. A tárgyalások során ugylátszik sikerült az ellentéteket megoldani. Erre mutat legalább a Viitorul értesítése, amely szerint a miniszterválság eleimult. A miniszterelnököt ma arról értesítették, hogy a két miniszter együttesen részt vesz a parlament és a minisztertanács gyűlésén.

A szenátus tegnapi üléséről szóló távirat azonban csak Vaitoianu részvételéről számol be.

A miniszterelnök nem fogadta Schina védőt

A letartóztatott Schina elnök védői, Vladescu és Hiescu levélben értesítették a tisztviselők szövetségét, hogy tegnap kihallgatásra jelentkeztek a miniszterelnöknél, akik tájékoztatni akarták a helyzetéről. A miniszterelnök azonban nagy elfoglaltságára hivatkozva, nem fogadta őket. Az erdélyi tisztviselők küldöttei ma megjelentek a miniszterelnökségen, hogy Brătianu miniszterelnökkel tárgyaljanak. A miniszterelnök délutánra kérte magához a delegációt.

A cseh-magyar vizsgáló bizottság befejezte munkáját

Mást jelent Budapest és mást Prága. Horváth magyar szakaszvezető gyilkolta meg Szediacek cseh pénzügyört (Prága, május 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A cseh-magyar határcsúcs ügyében vasárnap délelőtt kiszállott a nemzetközi vizsgálóbizottság. A bizottságnak kizárólag a tényállás onstatálására és Szediacek cseh pénzügyör meggyilkolása körülményeinek megvizsgálására volt felhatalmazása, míg a döntés jogát a vizsálat eredménye alapján fentartotta magának csehszlovák kormány.

A csehszlovák delegáció vezetője Künzlerzsky külügyminisztériumi követségi tanácsos volt, tagjai a nemzetvédelmi minisztérium észéről Novák Zdenko ezredes, Szlovenszko eljátsalmu minisztere képviselőjében dr. Vojtech Dolejs miniszteri tanácsos, dr. Krupka miniszteri titkár és a kassai rendőrigazgatóság észéről Zigmund kerületi rendőrfelügyelő. A magyar delegáció elnöke dr. Rudnay követségi tanácsos, tagjai Szentimrey Pál, Abaujmegey hispanja és Köller ezredes voltak.

Délben 12 órakor találkozott a két delegáció a 318-as magaslati ponton, ahol megbízóásaik kölcsönös bemutatása után megkezdtek helyszíni szemle megejtését és a gyilkosság-al gyanúsított magyar határőrök kihallgatását.

A vizsgálóbizottság eddigi munkájának redményéről a prágai és budapesti jelentések bizonyos mértékben eltérnek.

Budapesti jelentés szerint nem sikerült megállapítani, hogy az összeütközés magyar vagy cseh területen történt, mert a határvonal értelmezése körül lényeges itérések merültek fel. Az ellentétes véleménye-

ket jegyzőkönyvbe foglalták. Hasonlóképpen eldöntetlen még, melyik járőr használta előbb a fegyverét. Szediacek cseh pénzügyör halálának körülményeiről megállapította a bizottság, hogy fegyveres összetűzés következtében a helyszínen halt meg és nem mint a cseh lapok közölték, hogy a magyar vámőrök elhurcolták, bántalmazták és utána meggyilkolták. A lapok híreit a bizottság közös megállapítása valótlannak bélyegezte. A hétfői napon az összes határcsúcs érdemi vizsgálatát befejezték és tegnapra már csak lényegtelen formalitások maradtak hátra. A bizottság valószínűleg már ma délután betérjeszti a külügyminisztériumnak jelentését.

Dr. Rudnay, a magyar bizottság vezetője kijelentette, hogy a magyar bizottság már a mai nap folyamán visszatér Budapestre. A bécsi „Neues Achturblatt” jelentése szerint a jugoszláv és a román kormány elhatározta, hogy a Magyarországgal eddig felmerült elintézellen határcsúcsokat a magyar-cseh megegyezés mintájára ugyancsak vegyes bizottságok útján fogják tisztázni.

A prágai jelentések a vizsgálatról mást mondanak, mint a budapesti jelentések. Eszerint

beigazolást nyert, hogy Szediacek örmeztért csehszlovák területen gyilkolták meg.

Horváth magyar szakaszvezető beismerte, hogy hétszer szurt bajonettjével Szediacek testébe. Az egyik szúrás olyan erős volt, hogy teljesen

átthatala a testen és edszegente a földhöz.

A cseh jelentés szerint jellemző a magyar hadseregben uralkodó mentalitásra, hogy Horváth és közvetlen fölfebbvalója, Tóth főhadnagy, aki egyébként presovi származású, egészen egykedvűen adták elő az eseményeket. Bűnüket egyáltalán nem bánták meg, sőt Tóth főhadnagy gyakran kihívóan is viselkedett a csehszlovák bizottsággal szemben.

A magyar delegáció polgári tagjai a körülményekhez képest lejárólisan viselkedtek, ellenben azt vitatják, hogy a gyilkosság semleges területen, a határvonalat képező uton történt, mert Szediacek átlépte a határvonalat. A vizsgálatot a bizottság ma tovább folytatja és felderíti a többi határcsúcs körülményeit is.

A vizsgálat eredményéről még az est folyamán jelentést küldött a bizottság Benes külügyminiszternek és Kállay teljhatalmu miniszternek.

Amennyiben a magyar kormány a vizsgálat megejtése után a csehszlovák kormány-nak megadja a kívánt morális és anyagi elégtételt, a retorziók alkalmazása a nemzetközi jog értelmében megszűnik és a kiutasításokat is hatálytalanítják.

Aláírták a Chester egyezményt

Amerikai pénzcsoport fogja ajllápleni Törökországot. Hasztalan volt a francia tiltakozás

(Lausanne, május 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az első lausannei konferenciának is nagy üzlet: a mossuli petróleummezők volt tengelye, a második konferencián szintén gazdasági kérdés miatt különböztek össze a hatalmak. A világpolitika nagy problémái közé belekerült az ugynevezett Chester-kérdés. Chester amerikai politikus és nagytőkés még a háboru előtt tanácskozásokat kezdett és bizonyos preliminális egyezséget kötött a török kormánnyal egy nagyszabású ipari és kereskedelmi koncesszió dolgában, amely ugyszólván egész Törökországot néhány amerikai pénzcsoport gazdasági befolyása alá juttatja.

Az amerikaiak ezzel szemben vasutakat, gyárakat, közintézményeket építenek a gazdaságilag teljesen lezüllött Törökországnak. A háboru megakasztotta a Chester-koncesszió gyakorlati megvalósítását és csak most érett meg a dolog a végleges megoldására. Am az üzletet megirigyelték a többi nagyhatalmak, elsősorban Franciaország, és a második lausannei konferenciának legjelentősebb ütközéspontjává vált. Franciország erélyesen tiltakozott a Chester-egyezmény ellen, amely szerinte súlyos sérelme az összes antantállamoknak, akiket Amerika szűkeklbltsége ki akar zárnai ebből a nem mindennapi gazdasági vállalkozásból. Anglia nem volt ilyen erélyes, minthogy a mossuli kérdésben bizonyos mértékig kielégítette igényeit. Ilyenformán Franciaország ebben az ügyben is egyedül marad s Amerika még csak nem is válaszolt a tiltakozásra, sőt ellenkezőleg, tegnap véglegesen megkötötte a Chester-egyezményt. A nagyjelentőségű gazdasági és politikai eseményről, amely Törökország egész jövőjére döntő befolyással lesz, az alábbi távirat számol be:

Konstantinápoly, május 2. A török kormány megbízottja és Chester, Amerika képviselője Angorában aláírták a Chester-egyezményt, amely tudvalóleg török vasutak építésére és több terület kiaknázására ad koncessziót az illető amerikai pénzcsoportnak. A Chester-egyezmény miatt a lausannei konferencián már hosszú idő óta éles nézeteltérés volt, egyrészt Anglia és Törökország, másrészt Franciaország és Törökország között. Az amerikai érdekeltségnek ugylátszik mégis sikerült leküzdenie az angol és francia befolyást.

Vegyén berlini gyermekkocsit!

Tekintse meg
vételkényszer nélkül

Adalbert Fischer & Co. butorraktár
Cluj, Calea Regele Ferdinand (volt Ferenc József-ut) 61 sz

Uj Kelet
napilap
Uj Kelet
jelölés
elfizetési ár
félre
Felelős szerk

A
alálkozója
hang" szeri
ozni fog a
ikai jelentő

— G
kolában.
riumi, tan
órákor tar
utazó Glas
gyik alap
Az iskolák
zülöket és
Str. Bert

— A
vál. Rómák
ratáson fo
minisztert.

— A
ságok átsz
szág posta-
és a kapcs
en az érte
nyítására ő
ság tagjai
Th. Popesc
titkára, Mi
A bizottság
ukba Mosc
vágnak őt

Megirtuk,
hány hétt
jesztette
költségvet
béli revizi
ter számv
rott bevét
kiadási té
díjára elő
rium csak
fölszerelés
ebből az
délyeztek.
rosi épüle
lejből eg
ugyanugy
ségekbl,
állapított
tek a köz
nacs ez
és elhatár
séget men
Moga tar
restbe ut
győzse
ságáról.

ünnepelte
lenc órak
munkások
ahonnan
Hója-erdő
néptünne
véget. A
baj nélkül
Spáda B
egy fára
raz ágra
foldre z
lántéka f
sét a me
este csak
A lovak
Auszter
rosodott
nyire őt
rüléseivel
Bukarest
rendzava

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi es bansagi zsidóság napilapja.

Uj Kelet cikkeinek utannyomasat csak a ferras megjelolesével engedjuk meg.

Elfizetesi arak: Egy honapra 45 lei, negyedevre 130 lei, felovre 240 lei, egész evre 450 lei.

Felolés szerkesztő: Marlon Ernő dr.

A belga király és a walesi herceg találkozája. Berlinből jelentik: A „Vossische Zeitung” szerint Albert belga király rövidesen találkozik a walesi herceggel. A találkozásnak politikai jelentőséget tulajdonítanak.

Glasner Móse-ünnepély a Tarbut iskolában. A Tarbut kolozsvári iskolának kuratóriuma, tanári kara és ifjúsága péntek délelött 10 órakor tartja bucsuzó ünnepélyét a Palesztinába utazó Glasner Móse főrabbitól, aki az iskolák egyik alapítója és az iskolaegyesületnek díszelnöke. Az iskolák kuratóriuma szívesen látja vendégül a külföldet és a nagy rabbi tisztelőit ez ünnepélyen Str. Berthelot 8 sz. alatt.

A földmívelésügyi miniszter a papával. Rómából jelentik: A pápa ma magánkhaláltáson fogadta Constantinescu földmívelésügyi minisztert.

A posta-, táviráda- és telefonigazgatók átszervezése. Megirtuk, hogy az egész ország posta-, táviráda- és telefonügyeit egységesítik és a kapcsolott részek postaiügyi adminisztrációját ebben az értelemben átszervezik. A postaiügyek irányítására öttagnu bizottságot neveztek ki. A bizottság tagjai: Marinescu volt szemtitóségi elnök, Ph. Popescu, a közlekedésügyi minisztérium államtitkára, Mihail tábornok, J. Ionescu és N. Cherez. A bizottságot ünnepélyes formában iktatta hivatalnába Mosoiu közlekedésügyi miniszter. A bizottságnak öt évre szóló megbízatása van.

Redukálták Kolozsvár költségvetését. Megirtuk, hogy Kolozsvár város tanácsa néhány héttel ezelött a belügyminiszterhez terjesztette a város részletes költségvetését. A költségvetés most érkezett vissza alapos számbeli revizió kíséréte mellett. A belügyminiszter számvevősége a 43.472.697 lejben előirányzott bevételeket 25.434.889 lejre redukálta. A kiadási tételeknél a városi tisztviselők nyugdíjára előirányzott 446565 lejből a minisztérium csak 146565 lejt hagyott jóvá. Az irodai felszerelésekre 330000 lejt volt előirányozva, ebből azonban mindössze 100000 lejt engedélyeztek. A kegydíjak tételét törölték. A városi épületek fenntartására előirányzott 1464475 lejből egymilliót törölt a belügyminiszter, ugyanugy az utcafentartási és javítási költségekből, amelyet Kolozsvár 2208000 lejtben állapított meg. Ugyancsak egymillió lejt törölték a köztisztasági költségekből. A városi tanács ez ügyben ma rendkívüli ülést tartott és elhatározta, hogy szükség esetén külföldi segítséget menesztenek Bukarestbe. Ezt megelőzően Moga tanácsos, ideiglenes polgármester Bukarestbe utazik, hogy a belügyi kormányt meggyőzze a redukált költségvetés tarthatatlanságáról.

Május elsejét általános munkaszünettel ünnepelte meg Kolozsvár munkássága. Reggel kilenc órakor vette kezdetét a munkásünnep. A munkások a Flóra-kertben tartottak négyülést, ahonnan a résztvevők tömegesen rándultak ki a Hója-erdőbe. A Hója-erdőben másoros és táncos néptünnepély volt, amely a késő esti órákban ért véget. A Hója-erdei mulatság nem múlt el minden baj nélkül. Két súlyos szerencsétlenség is történt: Spáda Béla 11 éves gimnazista a Hója-erdőben egy fára mászott. Öt-hat méter magasságban szára az ágra lépett, amely eltört és a gyermek a földre zuhant. Feje egy kőbe ütött s jobb halántéka fölött súlyosan megsebesült. Súlyos sérülését a mentők kötötték be. Auszter Dávidné tegnap este családjával kirándulásról szekéren jött haza. A lovak megvadultak s a szekeret felfordították. Auszter Dávidné a szekér alá került és a megbokrosodott lovak a szekérral együtt néhány méternyire őt is magukkal hurcolták. Veszedelemes sérüléseivel a mentők bevitték a sebészeti klinikára. Bukaresti jelentés szerint a május elsejei ünnepek rendezvérese nélkül folyt le.

Meggyeztek a nagyváradai kávéosok és pincérek. Nagyváradai tudósítónk jelenti: A nagyváradai kávéiparban néhány hét óta bérmozgalom van. A pincérek ugyanis az eddigi osekély fizetés és a borralalórendszer mellett még a létminimumot sem tudták megkeresni. Az utolsó napok tárgyalásai az eredményt meghozták. A borralalórendszer megszüntették s ehelyett a pincérek a bevétel tíz százalékát fogják kapni.

Gyógyszerkülönlegességek csak külön engedéllyel árusíthatók. A kolozsvármegyei orvosi hivatal rendeletet adott ki, amely szerint azoknak a gyógyszereseknek, akik valamilyen különleges gyógyszert készítenek, kérvénnyel kell a bukaresti egészségügyi vezérigazgatósághoz fordulniok, hogy specialitásuk forgalombahozatalát megengedjék. Akik a vezérigazgatóság engedéllyel nem rendelkeznek, sajátkészítményü specialitásukat nem hozhatják forgalomba. Akik azonban ilyen engedéllynek már birtokában vannak, azoknak természetesen nem kell kérvényezniök. A kérvényhez csatolniok kell a gyógyszer receptjét is.

A tábla is elítélte a nagyenyed-rablógyilkosokat. Két évvel ezelött Nagyenyel den ismeretlen tettesek meggyilkolták és kirabolták irodájában Winkler János köztisztviselőben álló gazdag kereskedőt. A gyilkosságról hivatalos jelentést küldöttek a kolozsvári állambiztonsági hivatalhoz, ahonnan Sulyok detektivet küldöttek ki a helyszínére, ki fáradságos nyomozás után a gyilkosokat Hilariu Martin és Constantin Fretiel személyében letartóztatta. Előbb beismerő vallomást tettek, a kolozsvári törvényszéken megtartott főtárgyaláson azonban mindent visszavontak. A törvényszék Hilariu Martint tízévi, Constantin Fretielt pedig tízenötévi fegyházra ítélte el. Felebbezésük folytán a kolozsvári ítéletábla felebbezést tanácsa Haupt Gusztáv táblabíró elnökölte alatt ma délelött tartotta meg a tárgyalást. Dr. Fehér Dezső és dr. Germán Traján ügyvédek védőbeszéde után a tábla az ítéletet helybenhagyta.

Házasság. Hirsch Samu Ispánmezőri eljegyezte Mendelsohn Mancikát Naszódról. (Mindenden külön értesítés helyett.)

Különbözeti vizsgára előkészítő héber tanfolyamok. A Tarbut olaji középiskolában folyó hó hetedikén megkezdődnek a hébernyelvü tanfolyamok azoknak az egyéb középiskolákba járó zsidó tanulóknak a részére, akik a jövő tanévtől kezdve a zsidó középiskolákban óhajtják tanulmányaikat folytatni. Azok a tanulók, akik e tanfolyamokat sikeresen végezik, még a vakáció előtt különbözeti vizsgára bocsáttatnak, míg a gyengébbek a nyári szüniidő végén vizsgázhatnak. Az iskolai évben különbözeti vizsga nem tehető és a különbözeti vizsga sikeres megállása nélkül rendes tanulóknak senkisémet vehető fel. Jelentkezni lehet minden délután 4-6 óra között str. Berthelot (v. Eötvös-utca) 8. szám alatt, a megfelelő igazgatóságoknál. Vidéki tanulók levélben kérjenek felvilágosítást.

A párbaj áldozata. Budapestről jelentik: Még emlékezetes az a párbaj, amely dr. Landauer Béla volt országgyűlési képviselő fia, Landauer Ferenc és Kirchner között lefolyt. A kardpárbajban Landauer Kirchnert jobbhónaljon súlyosan megsebeszte. Kirchner karját amputálni kellett. Néhány heti szenvedés után Kirchner most belehalt sebébe.

Vakmerő rablás Lipsceben. Lipsceből jelentik: A Peterstrassen fényes nappal rendkívül vakmerő betörés történt egy ékszerüzletbe. A betörők kirabolták a járókelők szemeláltára a kirakatokat. Az utcán járó közönség azt hitte, hogy kirakatrendezés folyik. A kár közel egymilliórd márka, ami román pénzben nyolcemillió lejt tesz ki.

Gyilkosság vagy öngyilkosság. Nagyváradai tudósítónk jelenti: Tegnap felakasztva találták férje lakásán Kocsis Lajosné köbölküti lakost. Az ügyet az ügyészség előtt az tette gyanussá, hogy egyrészt Kocsisné egy hónap óta nem élt férjével, másrészt a férj nyomtalanul eltűnt. A nyomozás Kocsis Lajos után megindult. Az ügyészség intézkedett a hulla felboncolásáról.

* Diana sósborszesz mindenkinek nélkülözhetetlen.

Tíz napig szünetelnek a csalédbejelentések. Michnea kapitány nagy elfoglaltsága miatt a csalédbejelentések tíz napig szünetelnek.

Burián a Kol-Nidré fogja énekelni Nagyváradon. Nagyváradról jelenti tudósítónk: Burián Károly, az Európaszerte ismert Wagner-énekes szombaton tartja nagyváradai estélyét. Az estélynek külön érdekessége, hogy az est programjában szerepel a Kol-Nidré is.

A dán mezőgazdasági bank ismét aktióképes. Kopenhágából jelentik: Annak idején az egész világon feltűnést keltett az ország egyik legerősebb pénzintézetének, a Landmanns bank bukása. A bank ma már kiheverte a bukás következtében beállott károkat. A bank, amely iránt a bizalom kezd visszatérni, a háboruban megkezdett irreális üzleteit abbahagyta és most már csakis produktív, reális hasznot hozó üzleteket bonyolít le. A bank egyébként állami kezesség mellett működik.

Kirabolták a budapesti állampénztárt. Budapestől jelentik: Vasárnap a központi állampénztár Lázár nevü igazgatója jelentést tett, hogy az állampénztár helyiségében ismeretlen tettes egy kazettát feltört és abból husz és tizkoronás aranyakat lopott el. A legerélyesebb nyomozás indult meg, de semmi bünjelre nem akadtak, amiből a tettes személyére következtetni lehetne. A nyomozás folyik.

Szabadlára helyezték a Continental bank igazgatóját. Bécsből jelentik: Rubinstein, a Continental bank letartóztatott igazgatóját egymilliárd osztrák korona óvadék ellenében szabadlára helyezték. Csalás és hűtlen kezelés miatt azonban az eljárást tovább folytatják ellene.

Három rendőr összeesett a kimerüléstől. A kolozsvári rendőrség hiányos létszámú legénysége a hetek óta tartó súlyos éjjeli szolgálatok miatt teljesen kimerült. Tegnap a szolgálat kiosztása közben három rendőr összeesett. Meseseanu rendőrkapitány kijelentette munkatársunknak, hogy a rendőrség minden nehézség ellenére is továbbra fenn tudja tartani a rendet, annál is inkább, mert a katonai hatóságok is segítik a rendőrséget ebben a törekvésében.

* Köszönetnyilvánítás. Krómer Ignác és neje ezúton köszöni a leánya halála alkalmával tett részvéltáogatásokat

* Köszönetnyilvánítás. Hirsch Mór ezúton köszöni a felesége halála alkalmával tett részvéltáogatásokat

* A fejfájás, szédülés, mellszorulás, szivdobogás oly eseteiben, melyek dugulástól származnak, a Ferenc József keserűvíz kitisztítja az emésztés útjait és elhárítja a vértolulást. (3)

* Mi megbízható? Szakértők megállapították, hogy „Olla” gummi az egyedül megbízható óvszer.

* Tapéták a legmodernebb és művészi kivitelben, bársony, selyem és legszebb mintákban kaphatók a Friedmann-féle könyvkereskedésben Kolozsvárt, Főter 26. Szobák és lakások tapétázását vállalom. Minták vételkötelezettség nélkül megtekinthetők.

* Ne mulassza el Izsák Testvérek, női divat és rövidruházat, Calea Reg. Ferdinand 63. sz. megtekinteni, ahol legdivatosabb „Eponge”-kelmék, legújabb divatu Voilek és szövetek legolcsóbb árban kaphatók.

1 m svájci grenadin minden színben L 78.—
1 „ 120 cm széles női gypaju szövet „ 137.—
1 pár női vagy férfi harisnya „ 16.—
Női keztyü minden színben.

Füszer és gyarmatárak legelőnyösebben

Bermann W.
nagykereskedőnél Clay,

Piața M. Viteazul 39.

Telefon 76. 1493

Mégsehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kítűnő

**öltönyök,
felöltők,
fluruhák,**

1433

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Fötér 10. szám.

Szövetek nagy választékban.

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosif

volt
Szép-
utca

Cukorka és csokoládé raktár

Luztlig és Nussbacher
Calea Regele Ferdinand 31. sz.
Szállítunk postán,
utánvét mellett.

1439

Közgazdaság

A fuzionált munkáltatók körlevele. A fuzionált munkáltatók első körlevelét május elsején küldték széjjel. A Nagyiparosok és Munkaadók Szövetségének tagjaihoz intézett levél már érinti azokat a nagyobb problémákat, amelyeket az érdekeltségek esakis egységes erővel képesek végrehajtani. A nagyipar sok reményt fűz a bukaresti iparos-kongresszushoz, amelyre ebben a körlevélben már meghívja a tagokat.

A körlevél így hangzik:

Április hó 25-én megtartott közgyűlésünk egyhangu határozattal mondta ki, hogy a közös érdekek általános jelentőségű gazdasági sérelmek és problémák egységes erővel való orvosoltatása, illetve napirenden tartása céljából egyesítendőnek tartja nemcsak a kolozsvári Munkaadók és kolozsvári—tordai Nagyiparosok, hanem az Erdélyi Független kolozsvári körzete és így irodáit is. Addig is, míg ez a határozat az ecélből kiküldött bizottság munkája alapján véglegesen testet ölthet, igyekeznünk fogunk a közös érdekekre vonatkozólag egységes tájékoztatókat kiadni és ezen új munkakörünk első ténye jelen körlevelünk lesz. Amint a napilapokban, valamint a szakajtóban tájékoztattuk a közvéleményt, a birodalom iparosságának központi szerve, vagyis az UGIR (Uniunea Generala Industriasilor din Romania, Str. Bursei 4.) május hó 13—17-re demonstratív nagygyűlésre hívta össze a birodalom összes szerveit és vállalatait. Minthogy ennek a nagygyűlésnek a tárgysorozata alkalmas az mindazoknak a nagy problémáknak a letárgyalására, amelyek a mi erdélyi és bánági iparosságunknak permanens sérelmei, mindon egyes tagvállalatunk eminens érdeke, hogy ez a kongresszus minél látogatottabb legyen és ilyenformán erdélyi előadóink e tárgysorozati pontokkal kapcsolatosan előadott javaslatainknak az erdélyi érdekeltek megjelenésével tudjanak szűt biztosítani. Kérjük azért összes tagvállalatainkat, sziveskedjenek bukaresti utjalkát lehetőleg úgy beosztani, hogy a fenti időben a fentemlített üléseken résztvehessenek.

A körlevél végül foglalkozik az adótörvénynek a nagyiparra vonatkozó pontozataival és értesíti a tagokat, hogy a fuzionált szövetségek által beküldött husz tagból álló névsort Simionescu kolozsvári pénzügyi részort vezérfelügyelője elfogadta. A nevek közül egy tagot fognak kisorsolni, aki az adókövető bizottságokban a nagyipar érdekeit fogja képviselni.

A jövőévi cukorellátás. Bukarestből jelentik: A cukorellátás kérdésének megbeszélése céljából a kereskedelmi és iparügyi minisztérium Bukarestbe kéréte az ország cukorgyárosait. Az értekezleten Popescu Căzar iparügyi vezérigazgató elnökelt, a kolozsvári iparügyi hatóságokat Blankenberg mérnök, főfelügyelő képviselte. A cukorgyárak jelentéséből kiderült, hogy javulás állott be a cukorrépa termelésében. Az elmúlt évi 25.000 hektár cukorréppával beültetett területtel ez évben 29.100 hektárnyi földet ültettek be. Mintán ebben az évben mintegy 4500—5000 vagon cukrot termeltak ki, remélhető, hogy a megnagyobbodott termelés révén a jövő évi cukorprodukción eléri a 7500—8000 vagon cukormennyiséget. Ez a körülmény azt jelentené, hogy a belföldi szükséglet teljesen fedezve lenne. A kereskedelmi és iparminiszter ígéretet tett a cukorgyárosoknak, hogy interválni fog a CFR. vezérigazgatóságánál abban az irányban, hogy a cukorrépa szállítására, valamint

a gyárak tüzelőanyagának szállítására vagonokat minden körülmények között bocsásson rendelkezésre.

A tölgyfabizottság működése. Az Uj Kelet megírta, hogy a tölgyfakészletek összeírása és ellenőrzése céljából hatósági bizottság fogja bejárni Erdélynek számottevőbb tölgyfatelepeit. Ez a bizottság, amelynek a hatóság részéről Tacit és Gheorgescu a tagjai, a napokban megérkeznek Kolozsvárra, ahonnan be fogják járni Erdély és a kaposolt részek tölgyfatermelő vidékeit.

Okmánybélyegek bevonása. A „Monitorul Oficial” 284. számában megjelent intézkedés folytán a 20 és 50 lejes okmánybélyegek a forgalomból kivételnek. Becserelési határidejük 1923. évi június hó 15.

Előkészületek a bukaresti ipari kongresszusra. A kolozsvári nagyiparosok és munkaadók szövetsége május 8-án választmányi ülést tart, amelynek kizárólagos tárgya a fuzionált nagyiparosok és munkaadók állásfoglalásának leszögezése, amelyet a bukaresti iparügyi kongresszuson fognak képviselni. A szövetség a választmányi tagokat a holnapi nap folyamán hívja meg erre az értekezletre.

Ingyenes a méhészeti tanfolyam. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület miként a tavaly, az idén is rendez Kolozsváron május hó 23-ikától június 2-ikáig ingyenes méhészeti tanfolyamot a kisczadák és más foglalkozást üző felnőttek, valamint fő- és középiskolai tanulók részére. A tanfolyamon részt vehetnek férfiak, nők, fiúk és lányok egyaránt. Az előadások az Erdélyrészi Méhész Egyesület méhészetében és titkári hivatalában tartanak meg és batus tanulmányi kirándulásokkal lesznek egybekötve. Jelentkezéseket elfogad május 19-ikáig az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatala Kolozsvárt Attila-utca 10. szám naponta 9—2 óráig.

A mai valutapiac

Nagy kínálat márkában. Tovább esik a magyar korona. Emelkedik a dinár (Kolozsvár, május 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A márka az utóbbi napokban gyengülő irányzatot mutatott. Egy-két pont árfolyamvesztéssel állandóan esik Zürichben. Belföldön is hanyhul, már 68-as kurzusra nagy kínálat volt. Forgalom nincs, mert újabb esést várnak. A magyar korona esése Zürichben egyelőre megállott, ennek ellenére belföldön tovább esett. Egy lejért 34-50 koronát fizetnek. Állandó a kínálat. A forgalom a budapesti mintavásárra utazó kereskedők koronaszükséglete miatt kezd emelkedni. Így sem közelíti meg a régebbi kötésekét. A dinár, miat azt már a multheti devizabeszámolóknak jeleztük, emelkedik Zürichben. A zürichi nyitáznál 575 volt az árfolyama, tehát a belföldi ára az emelkedésének megfelelően alakult ki. A francia frank állandóan hullám-

Sport kötött- szövött Áruház

aradi kötött és kötött-szövöttgyár letelekta

Kötött kabátok, svetterek,
kötött ruhák, harisnya és
keztü eredeti gyári árban
o o o kapható o o o

CLUJ, Wesselényi-utca 16. sz.

Tordai üvegyárból megkezdtem az ugorkás és befőttes üveg szállítását

Főüzlet:
Cluj, Piața Unirii
13. sz.
Telefon 10-02

FISCHER

Fióközlet:
Târgu-Mureș
Telefon
297

Tordai üvegyár vezérképviselőt és főlerakat

Mégis csak CZINK fest, tisztit vegyileg legszebben, legolcsóbban C

Csütörtök
zik. A belf
a lej a fra
Irdny
francia fran
Május 2-
33
13
0
33
9-
7-
2-
Buko
Newyork 2
628, Bécs
Buko
150—160,
980—985,
frank 39 1/2
—260, din
leon 800—
korona 350
márka 50-
Züri
Newyork 5
Páris 3732
1647 1/2—
557—575,
78—77 3/4.
A b
lyamai: 1
24755, lir
frank 945
.....
SZIN
Csütörtök:
jité
Nap
Péntek: Ba
Süm
Fülö
árak
Az
mierje en
zói a legk
és Croisset
Szombaton
éjjel lesz
Lilió
sárnap est
leghiresebb
évi pihent
bérletben
B.
kön este
magyar ér
Comu
Sz. 275—
Fötí
ur negye
városunka
folytassa.
Távo
hó 3-án, o
templom-t
tart, mely
tünknek o
Mid
hívjuk, re
tanítónkhu
Cluj
Löffler
titk
Radio hírdetés

tására vagonokat... rendelkezésre... ködése. Az Új... készletek össze... atósági bizottság... ttevebb tölgyfa... nek a hatóság... tagjai, a napok... a, ahonnan be... lt részek tölgyfa...

sa. A „Monitor”... intézkedés foly... regék a forgalom... lejük 1923. évi...

sti ipari kon... agyiparosok és... an választmányi... s tárgya a fu... adók állásfogy... bukaresti ipar... viselni. A szö... a holnapi nap... ekeztetle. Az... tanfolyam. Az... miként a ta... váron május hó... enes méhészeti... és foglalkozást... és középiskolai... részt vehetnek... egyaránt. Az... hász Egyesület... ában tartanak... kirándulásokkal... éseket elfogad... Méhész Egye... rt Attila-utca

diac... csak a magyar... inár... Kelet tudóstöj... gyongvölgy irány... yamvesztéssel... is lanyhul, már... Forgalom nincs... r korona esése... k ellenére bel... 0 koronát fizet... n a budapesti... ronaszükséglete... zelíti meg a ré... már a multheti... lkedik Zürich... az árfolyama... ének; megfele... andeán hullám...

uház... isrehatá... tterek, ... ya és... árban... 0 0... 16. sz.

nik. A belföldi pénzpiacra ez semmi hatással nincs, a lej a frank esésekor is változatlan 7:05.

Irdnyzat: Márkában, magyar koronában eső, francia frankban hullámozás várható.

Május 2-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt: 3300-3450 magyar koronát, 13600-13700 német márkát, 0:46-0:47 dollárt, 33200-33500 osztrák koronát, 9:12-9:13 olasz lírát, 7:05-7:06 francia frankot, 2:62-2:64 svájci frankot.

Valutapiac május 2-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1414, London 972, Newyork 210, Róma 1048, Zürich 3850, Prága 628, Bécs 30, Budapest 4:10, Berlin 70.

Bukarest. Valuták: Márka 90-95, leva 150-160, török lira 140-150, font sterling 980-985, francia frank 1410-1415, svájci frank 39 1/2-40, lira 1010-1020, drachma 250-260, dinár 210-220, dollár 211-211 1/2, napoleon 800-805, osztrák korona 30-30 1/2, magyar korona 350-400, cseh korona 615-620, lengyel marka 50-52.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Berlin 187 1/2-178, Newyork 553 1/4-553 1/2, London 2568 1/2-2568 1/2, Páris 3732 1/2-3737, Milano 2702 1/2-2702, Prága 1847 1/2-1847 1/2, Budapest 10 1/2-10 1/2, Belgrád 557-575, Bukarest -, Varsó 125-130, Bécs 78-77 3/4, Bécs lebélyezett 78-77 3/4.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Márka 17-19, font sterling 24155-24755, lira 259-269, dollár 5220-5370, svájci frank 945-975, szokol 155-166, lej 26-28.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Csütörtök: Eladott menyasszony. (Niculescu vendégjátékával. Mérsékeltlen fölemelt helyárrakkal. Napi bérlet 127 sz. A. Sorozatszám 371.)
Péntek: Bajadér. (20-adszor. Odette-Kolbay, Radjami-Sümegi, Mariette-Neményi, Napoleon-Berky, Falöp-Izso, Pimpinette-Leövey. Rendes helyárrakkal. Bérletszűnetben. Sorozatszám 372.)

A színházi iroda hírei.

Az ur szölleje. Szombaton éjjel lesz a premierje ennek a legújabb francia bohózatnak. Szerzői a legkipróbáltabb francia vígjátékirók: Flers és Croisset. Magyar nyelvre Heltai Jenő fordította. Szombaton éjjel lesz az újdonság első és vasárnap éjjel lesz a második előadása.

Liliom. Igen érdekes drámai repriz lesz vasárnap este a magyar színházban, Molnár Ferenc leghíresebb darabját, a „Liliom“-ot fogják néhány évi pihentés után előadni. Az előadást premierbérletben tartják meg.

B. Sándor Erzs. vendégjátéka. Csütörtökön este érkezik Kolozsvárra a legszebb hangú magyar énekesnő: B. Sándor Erzs. Vendégjátékát

Comunitatea Israelita Orth. Aut. din Cluj

Sz. 275-923.

Meghívó diszközgyűléshez

Főtisztelőndő Glasner Mózes szeretett főrabbi ur negyvennégy évi áldásos működés után elhagyja városunkat, hogy munkás életét a Szentföldön folytassa.

Távozó főrabbinak tiszteletére hitközségünk e hó 3-án, csütörtökön délután pont 4 órakor Zsidótemplom-utca 3. sz. a.

diszközgyűlést

tart, melyen főrabbinak iránt érzett mély szeretetünknek óhajtunk kifejezést adni.

Midőn a hitközség összes tagjait ezuton meghívjuk, reméljük, hogy e diszülés méltó lesz nagy tanítónkhoz és mesterünkhöz.

Cluj, 1923 május hó 1-én.

Löffler Vilmos titkár.

Adler Sámuel elnök.

szombaton este legparádésabb szerepében, a Szivilai bohóczy Románjában kezd meg. Ezen az estén fel fog lépni B. Sándor Erzsivel együtt a bukaresti operaház világhírű basszistája Niculescu is. Niculescu az Eladott menyasszonyban. Csütörtökön este Niculescu az Eladott menyasszony Ketszi szerepében fog fellépni.

A mozgók műsora: Egyetem-mozgó. Csütörtökön és pénteken izgalmas szerelmi történet, a címs Monroe kapitány. Szombatra és vasárnapra a Cigánykeresem ügyfelvonásos erkölcsdráma van kitűzve:

Uránia: Csütörtökön és pénteken Petrivich Szvetiszlávval a főszerepben a két részből álló Lengyelvér kerül színpadra és pedig csütörtökön az első (A kaukfiók), pénteken pedig a második rész (A lángok lovagjai). Szombaton és vasárnap A szerelem mindet legyőz világhírűvé vált újdonság kerül színpadra.

Apolló-mozgó. Csütörtökön és pénteken a Dr. Marta Max kálváriája, szombaton és vasárnap pedig a Spiritizmus c. misztikus történet fog színpadkerülni.

* Központi télikertben minden este 9 órakor nagy előadás. Beléptidij nincs. 1425

M E G N Y I L T Dr. Blamenfeldné és Deésy Gizella M E G N Y I L T gyermek és leánykaruha szalonja Strada Regina Maria (v. Deák F.-u.) 42. sz. alatt Kész modellek és mérték utáni rendelések jutányos áron. 5522

1804 Lei Kabát coverootskelme 182.- Csikos aljszövet 140.- Gyapju szövetek minden színben 145.- I a Kelengye vászon 36.- HELLER, WEISZ ÉS MOLNÁR divatáruházában Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferd. 6

Modern üvegesiszolda és tükönárugyár PÉCHY ÉS TÁRSA ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20 Készíti a legjobb tüköröket és butor-üvegeket minden méretben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Kötött, szövött és norinbergi áruk nagy-kereskedése Oradea-Mare-Nagyvárad, Nagypiac-tér 1352 Schönberger, Spitz & Co.

Aggag és Vegyipar Rt. Szatmár Gyárt: bőronyvet, csontonyvet, csontszár, mártágy, szappant, kassikarócskát, gópsit, téglát stb. Vesz: csontot, száraz és vizes húsleves, nyers és elvasztott faggyut

Konyha edények és háztartási 1296 cikkek olcsón beszerezhetők Grünwald Jakob bádigos üzletében Cluj, Piata M. Viteazul No. 13

Telefon 31. Ládagyár Fióküzlet: Egeres Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezett és szétzedett részekben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1391 Sajovics és Lebovits lakorokodás és ládagyár Cluj, Strada Cernanul (volt Kajántórt) 1 szám

Engros Endetall Karisbadl porcellán edények, tábla-üveg. Mindenféle poharak, demyonok, palackok, lámpaáruk bármilyen mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL Cluj, Piata Mihailu Viteazul (Széchenyi-tér) 39. Telefon 954 1353

MALOM GÉPEK és malmászati cikkek: Gépszifák, olajok, tovitte, tömítő anyagok, hevederek, szelvények, svájci selyemszítaszövetek, Minimax-készülékek, minden néven nevezendő műszaki és elektrotechnikai cikket :-: szállít azonnal kiváló minőségben :-: Technica R.-T. Tg.-Mures Sörgönyeim: Technica Telefon 3-36

Radio hirdetés

BERSON GUMMI SAROK ÉS GUMMITALP a legjobb anyagból MINŐSÉGI MARKA

APROHIRDETÉSEK

Aprohirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1.50 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 2.50 lei. Legkisebb aprohirdetés díja - 10 szög - 15 lei. Jelzés hirdetésre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésnél a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Butort bérelnek
teljes férfi szobát vagy külön íróasztalt, könyvszekrényt, sezlont. Dr. Marton Uj Kelet.

Egy jókarban levő házi jég szekrény eladó. Winkler, Rudolf-ut 54. 5518

Kóser libaszir kapható a Huscsarnokban Winklernél. 5518

Adler Miksa névre szóló budapesti felsőkereskedelmi iskolai érettségi bizonyítvány téves postai kézbesítés folytán kiadóhivatalunkba került. Igazolt tulajdonosa átveheti. 5519

Fürdőhelyen jó forgalmu bevezetett ort. kóser vendéglő teljes felszereléssel nyári szezonra bérbe adó. Értekezhetni Weisz Fülöppel Marosujvár. 5520

Borbereki fürdőhelyen כשר מלכה vendéglőt nyitok. Kleinné.

Mérlegképes könyvelő, ki a német-magyar nyelvet bírja, a szombat betartásával lehetőleg vidékre állást keres. Leveleket „Mérlegképes“ jellegre a kiadóba kér. 5504

Angol és francia varrónő 10 évi praxissal, perfektül varrni tudó ajánlkozik uriházakhoz. Cím: Calea Traian (v. Árpád-ut) 32. Telegdy urnál. 5521

PERFEKT GYORS ÉS GÉPIRÓNÓ!
Felvesz az Uj Kelet kiadóhivatala Cluj

BUTORÜVEGEKET, TÜKRÖKET
Lloyd 1479 Barok, csillag és virágiszólással valamint adott rajzok után művészi kivitelben készit HUNWALD, üvegiszóló és tükrőgyára CLUJ-KOLOZSVAR, Str. Vlahuta (v. Bolyai-utca) No. 3. Hibás tükröket újra fonsoroz o o o

Épületüvegozés
képherezés, kávéházi, vendéglői, háztartási cikkek, demionok, táblaüveg, lámpaárúk és porcellánedényekből legolcsóbb beszerzési forrás
Ausländer Rudolfnál
Cluj-Kolozsvár (v. Ferenc József-ut) Calea Reg. Ferdinand 37. szám alatt, az „Urania“-palota mellett.
Engros! Endetail!

CHARGEURS * REUNIS * DÉL-AMERIKAI VONAL

Legnagyobb francia

Vezérképviselőt Nagyrománia részére

ADOLF SALOMON FIA

Bucurésti, Str. Paris 14

Hajóra szállás:

Hamburg, Havre és Bordeaux-ban.

Külön kiszolgálás, nagy kényelem, elsőrangú ellátás, gyors utazás, külön kajutok. 1542

Uj rövidáru üzlet!

Uj rövidáru üzlet!

Husz év óta fennálló miderkészítő üzletet rövid- és divatáruval kibővíttem

1848

Rosenzweig E. párisi mellfűző műterme Cluj, str. Reg. Maria 6

A kolozsvári CZELL-Sörgyár

gyártmányai

Hercules duplamalata tápsör különlegesség és a világos

Monostor sör

utolérhetetlen minőségük miatt vezető márkának bizonyultak

1428

Mindenütt kaphatók!

Mindenütt kaphatók!

Kabát és kosztüm

Legújabb divat szerinti készítését jutányosan vállalom a Kinizsi-utca 2 sz. alá áttelepítettem női divatszalonomban. A n. é. közönség további szives pártfogását kérem. 1418

Dávidovics Mór

Prompt szállításra
Élesdi mészkőből

gázzal égetett elsőrendű kővér, lehér detailmész jutányos árban kapható

1527

Élesdi Erdőipar Részvénytársaság, Oradea-Mare Szaniszló-u. 23

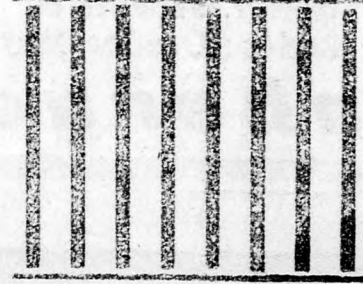
Irógépek

1370

és kellékek állandóan nagy választékban. Javításokat legolcsóbban vállalok.

Finkler Antal Cluj, P. Mihai Viteazu (v. Széchenyi-tér) 40. sz. Telefon 493.

Szörme és szőnyeg molykár elleni megóvását és szőnyegek vaacum cleanerrel való portalanítását vállalja

DÉRI LAJOS
szücszmester

Cluj, str. Memorandumul 3. (Unió-utca)
Telefonszám 12-12